

Som moltes, caminem unides!

- El Servicio de Igualdad de Oportunidades de Mujeres y Hombres conmemora la primera década del Ciclo Mujer y Cine
- La cultura celebra el centenario de la novelista, dramaturga, guionista y cineasta francesa Marguerite Duras

La història de les dones que han fet la Jaume I

■ La segona edició d'aquest concurs l'ha consolidat en l'agenda universitària i està permetent visibilitzar el paper de les dones en la creació de la jove Universitat

Dones que han fet història en la UJI és un concurs ideat inicialment per la Fundació Isonomia però que ha pres un gir inesperat i sorprenent.

La Fundació Isonomia de la Univesitat Jaume I, en el marc de l'Any Europeu de la Ciutadania -commemorant en 2013- va convocar un certamen entre la xarxa d'entitats i municipis que coordina per a "rescatar ciutadanes cèlebres". L'objectiu era destacar dones que havien treballat per un nou concepte de ciutadania.

Però en la Universitat, com no podia ser d'una altra manera, va prendre un gir especial. Tota la comunitat universitària -segons resen les bases- podia proposar dones pioneres que havien contribuït a construir la història de la UJI.

Durant 2013, el treball premiat va ser el que va rescatar la trajectòria de María Pilar Orús Bágüena. Es tracta d'una presentació audiovisual elaborada per alumnat de la UJI.

S'obria la possibilitat, d'aquesta manera, d'escriure (a través d'imatges, entrevistes...) una altra història de la Universitat: la de les pioneres, que sempre ho van tindre més difícil que els seus companys barons. Per aquest motiu, en 2014 la Unitat d'Igualtat de la UJI s'ha unit al projecte i, junt amb la Fundació Isonomia, conformen el jurat del concurs.

Les bases del certamen subratllen que es tracta de destacar dones en qualsevol àmbit de la vida universitària: estudiantil, acadèmica, política, laboral, social, educativa, cultural, esportiva...

En totes les universitats poden trobar-se, tal

com arpleguen les bases, dones pioneres en algun camp: la primera dona a matricular-se, la primera a titular-se, la primera esportista, la primera que va finalitzar uns estudis eminentment masculins, la primera degana...

ALTA PARTICIPACIÓ

Respecte al plantejament inicial del concurs, des de la Fundació Isonomia valoren "positivament la participació de l'alumnat i de la resta de la comunitat universitària, fonamentalment la implicació del professorat que reconeix la importància que té aquest tipus de treballs/investigacions", assenyala María José Ortí, coordinadora de l'entitat.

A més, Ortí destaca que des d'Isonomia faran tot el possible perquè continue aquest premi. "És escriure una part de la història de la universitat sense la qual el que avui tenim com a Universitat no es podria entendre. No és una altra història. És la història de la Universitat", indica Ortí respecte a la convocatòria.

Finalment, la responsable d'Isonomia recorda que "el camí de les dones ha sigut, i continua sent en alguns àmbits com els alts càrrecs acadèmics científics, més complicat a l'àmbit universitari (és un reflex de la societat patriarcal) i per aixó és tant important visibilitzar aquestes dones pioneres i referents".

Purificación Escribano. Catedràtica de Química Inorgànica, feminista i apassionada defensora de la justícia social. Són tres dels trets

que feien única la personalitat d'Escribano, que destaca per haver sigut directora del Col·legi Universitari de Castelló (CUC) i una de les artífexs del procés que va portar a la creació de la Universitat Jaume I en

DONES I UNIVERSITAT

1991. De fet, entre 1986 i 1988, Escribano va assumir la direcció del CUC i va ser l'encarregada de gestionar un moment crític per a l'embrió de la Jaume I. Escribano va triar per a la inauguració del curs 2011-2012 les paraules de la premi Nobel centenària Rita Levi Montalcini: "Perquè naturalment la vida no està en aquest xicotet cos. L'important és la forma en què hem viscut i el missatge que deixem. Això és el que ens sobreviu. Això és la immortalitat". Va morir al novembre de 2011.

Estela Bernard Monferrer. Mª Estela Bernad Monferrer és llicenciada en Dret per la Universitat de València. Doctora en Publicitat per la Universitat

Jaume I, on és professora des de l'inici de la Universitat en l'àrea de Comunicació Audiovisual i Publicitat de la UJI. En els seus treballs analitza la figura de les dones, així com els estereotips de gènere que condiciona la publicitat. És directora

del Curs especialista Universitari UJI: "Gestió d'esdeveniments i accions per a la reputació". Ha sigut Vicesecretària General de la Universitat Jaume I, i secretària de la Facultat de Ciències Humanes i Socials. Pertany al grup d'investigació, "Observatori en Noves Tendències i Processos d'Innovació en Comunicació" i d'ISONOMIA, on imparteix docència i ha realitzat publicacions sobre gènere i comunicació. És membre del Grupe de Recherche Images Teretes Colela Jeunesse de l'Institute Catholique de Tolosa.

Mª Ángeles López Sierra. Va arribar a Castelló en 1976 i va començar a treballar en una llibreria. Va militar en l'incipient moviment

feminista que en aquell temps "funcionava amb les claus dels partits en la clandestinitat". El feminisme li ha portat estimar-se. Va treballar en la UJI durant 21 anys, des de la seua fundació fins que es va jubilar. Va

treballar des del principi perquè en la Universitat es respectara la inclusió en el llenguatge, "igual que es treballa per la pau o l'ecologia". Assegura que ha sigut molt feliç desenvolupant la seua tasca professional en la Universitat perquè ha pogut desenvolupar-la amb llibertat. Preguntada per un consell per a les joves, respon: "Que vos vulgueu sempre molt".

Manoli Alonso. Parlar de Manoli Alonso és fer-ho de l'esport en majúscules. Va començar en el món de l'atletisme als 13 anys i des de

llavors la seua vida ha estat lligada a aquesta disciplina. És professora d'Educació Física de la UJI des de 1991 i entrenadora de proves combinades del Club d'Atletisme Platges de Castelló des de 1989. A més, és l'única seleccionadora nacional d'Atletisme. Una au-

tèntica referent i ha sigut model per a moltes joves atletes castellonenques. Sens dubte, una dona que ha trencat el seu sostre de vidre des del treball i la constància.

María Pilar Orús Báguena. Va ser profesora titular del Departament de Matemàtiques

de la UJI des de 1991 fins que es va jubilar en 2012. Al llarg de la seua vida ha sigut pionera moltes vegades.

En 1998 es va convertir en la primera directora de l'Escola Superior de Tecnologia i Ciències Experimentals de la Universitat Jaume I, sent la primera dona a ocupar aquest càrrec i l'única fins al moment. Des de 2002 fins a 2010 va ser directora del Departament de Matemàtiques. També fins a la data ha sigut l'única dona i durant el seu mandat es va implantar el Grau de Matemàtica Computacional. Si hi ha algun tret distintiu que la caracteritza és el seu afany per ser "mestra de mestres" i sempre ha subratllat la importància de la didàctica de les matemàtiques.